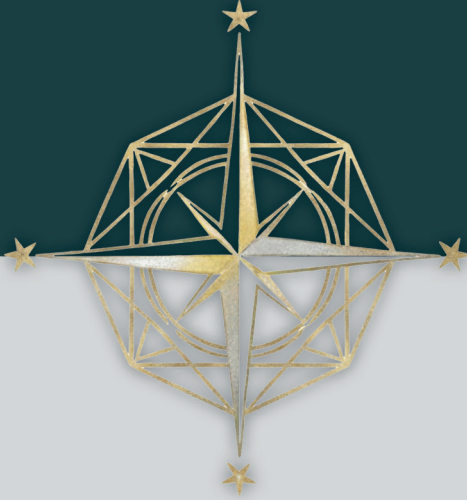

Teslimiyetten Güvene

KUR'AN'IN TOPLUM İNŞASI

Yusuf E. KESKİNER

dünbugün
yarın

Bu PDF dokümanı, kitabın bir kısmını içermektedir.
DBY okurları için özel olarak oluşturulmuştur.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

“dün”den öğrendiklerinle
“bugün”ü yaşamak
“yarın”ları aydınlatır.

© 2025, DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI™

Tüm hakları saklıdır. Kaynak gösterilerek tanıtım amacıyla ve araştırma için yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir şekilde kopya edilemez, elektronik ve mekanik yolla çoğaltılıp, yayımlanamaz ve dağıtılamaz.

DBY: 483
Toplum-Yaşam: 5

ISBN 978-625-5905-93-2
Sertifika No: 52315

Basım Tarihi: İstanbul, 2025

Yazar: Yusuf E. Keskiner

Yayın Yönetmeni: İrfan Güngörür

Kapak/Mizanpaj: DBY Ajans

Baskı/Cilt:
Birlik Fotokopi Baskı Ozalit ve Gıda San. Tic. Ltd. Şti.
(Sertifika No: 52846)

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI / Library Cataloging-in-Publication Data (CIP)

Keskiner, Yusuf Emrah

Teslimiyetten Güvene: Kur'an'ın Toplum İnşası

Yazar: Yusuf E. Keskiner

İstanbul: DBY Yayınları, 2025.

318 s. ; 13,5 x 21,0 cm (DBY Yayınları ; No. 483) ___ Dizin var.

ISBN 978-625-5905-93-2

1- İslâm İnancı 2- Toplumsal Yapı 3- Güvenin İnşası 4- Kur'an

DÜN BUGÜN YARIN YAYINLARI
Ankara Caddesi, Ünal Han No: 21/4
Cağaloğlu, Eminönü - Fatih / İstanbul
www.dby.com.tr • dby@dby.com.tr
Tel.: +90 212 526 98 06

İçindekiler

Ön Söz.....	13
Giriş.....	15
İman: Güvenin Etimolojik ve Manevi Kökleri.....	16
Kur'an'ın Büttüncül Rehberliği: Birey ve Toplumun Ayrılmazlığı... 17	
Din Kavramının Yeniden Düşünülmesi: İnanç, İbadet ve Muamelat Üçgeni	19
Bir Davet	20

TESLİMİYETTEN GÜVENE: KUR'AN'IN TOPLUM İNŞASI

1. Kur'an'da Din: Bireysel Teslimiyetten Toplumsal Güvene.....	25
Dinin Temel Sacayakları: İnanç, İbadet ve Muamelat	27
İnanç, Bencillik ve Toplumsal Refah Arasındaki İlişki.....	28
Akıl, İslam'ın Teslimiyet Boyutu ve Güven Tabanlı Toplum Tasavvuru	30
Ma'ruf: Tanınan İyilik, Ortak Değer	34
Kur'an'da İnsan Modeli: Sorumluluk, Karşılık ve Halifelik	35
Kur'an'ın Asıl Mucizesi: Ahlaki ve Toplumsal Sürdürülebilirlik ..	38
Sonuç: Kur'an'ın Toplumsal Güven ve Sorumluluk Mesajı.....	44

2. Tanrı, Varlık ve İnsan: Kur'an'dan Felsefeye Ahlakın ve	
Anlamanın İnşası	49
Kutsal Kubbenin Çöküşü ve Güvenin Buharlaşması	49
Modern İslam Düşüncesinde Benlik ve Vahyin Rolü: İkbâl'in Yaklaşımı.....	53
(1) Tanrı	55
Tanrı Fikrinin Tarihsel ve Antropolojik Evrimi.....	55
Felsefi Bir Eleştiri: Feuerbach ve Tanrının İnsanileştirilmesi... 56	
Kur'an'ın Tanrı Tasavvuru: Fıtrat ve Tevhit.....	58
Münezzeh Bir Tanrıya İnanmak: İşaretler.....	61
Tanrı-Ahlak İlişkisi.....	61
Merhameti İlke Edinmiş Bir Tanrı: Allah	63
Kötülük Problemi (Theodise): Aşkın İyilik ile Gerçek Hayat Arasındaki Gerilim	68
Toplumsal Rahmetin Tezahürü: Peygamberlik.....	71
Rahmetin Dönüştürücü Müdahalesi: Kavimlerin Helaki	74
(2) Varlık	80
Düzenin Tevhidi, Gizemin Bilgisi	80
Alemu'l-gayb (Görülmeven Evren)	81
Alemu's-Şehade (Görünen Evren)	84
Teolojik Yaklaşımlar: Kur'an ve Batı Teolojisi.....	85
Kur'an'da Evrensel İşaretler ve Sorumluluk Bilinci.....	86
İslam Düşüncesinde Evren ve Modern Yorumlar.....	87
Düzen ve Medeniyet: Bilimsel ve Kültürel Etkiler	87
Kader: Allah Alim'dir, Öğrenmez Ama Bilir	91
Mucize: Doğüstünün Sınında, Tevhidin Merkezinde	96
Mucize Kavramının Anlamı	97
Kur'an'daki Mucizelerin İki Boyutu.....	97
Mucize İnancının Etkileri.....	100
Kıyamet: Kozmik Son mu, İnsanın Kendi Eliyle Hazırladığı İhanet mi?	101

(3) İnsan	106
İnsanın Yaratılışı	108
Mitolojilerde İnsan Yaratılışı	110
Yahudi ve Hristiyan Gelenekte İnsanın Yaratılışı	114
Evrin Teorisi.....	115
Kur'an'da İnsanın Yaratılışı: İlâhi Kudretin Bilinçli ve Aşamalı Tasarımı	116
Ruhun üflenmesi.....	118
Beyan Yetisi: Sözün Varlıkla Buluşması	120
İlahi Beyan ve Kültürel Hafıza	125
Ortak Kurgular, Sorumluluk ve Kültürel Evrimin İki Yüzü... 125	
İnsanın Emanet Sorumluluğu (Halifelik)	127
Yeryüzünde Güç ve Sorumluluk: Halifeliğin İmtihanı	131

3. İnanç ve İman: Bilinmeyene Karşı Niyetle Verilen Ahlaki

Cevap	135
İman ve Farklı Dillerdeki Karşılıkları	136
İnanmanın veya İnancın Doğası.....	138
Kör İnanç.....	140
İnançsızlık / Yönsüzlük.....	141
Kur'an'da İman ve Güven	143
Küfür ve İnançsızlık.....	144
İman ve Şüphenin Dinamik İlişkisi	146
Haniflik ve Hz. İbrahim: Kur'an'ın İman Anlayışı	148
Gayb ve Niyet: Bilinmezliğe Ahlaki Bir Cevap.....	153
Dua ve Tevbe: Aşkınlığa Açılan Kapı.....	157
Duanın İki Yüzü: Kavli ve Fiilî Dua.....	158
Tevbe: Yanlış Tercihlerden Yeni Bir Yöneliş	159

4. Kur'an'da İlke Temelli Toplumsal Düzen

Adalet.....	162
Kur'an'da Adalet Dair Ayetler.....	163

Adalet ve Zulüm Arasındaki Dinamik İlişki.....	164
Adaletin Pratik Temeli: Görev, Yetki ve Sorumluluk Dengesi	166
Değişen Aile Yapısı ve Anne-Baba-Çocuk Rollerini	166
Yetki, Sorumluluk ve İnsan Kapasitesi	169
Masumiyet Karinesi ve Zulüm Kavramı	171
Gelir Adaletsizliği ve Kur'an'ın Adalet Vurgusu	171
Emniyet.....	174
Toplumda Emniyetin Tesisi: Aileden Devlete	176
Ehliyet.....	178
Eğitim Hakkı	179
Evlilik Ehliyeti	181
İyilik ve Kötülüğün Tespitinde Ehliyet	182
Meşveret: Ortak Akıl Ahlakı.....	184
Maslahat: Toplumsal Faydanın Gözetilmesi	189
5. Toplumsal Ahlakın İlkeleşmiş Biçimi Olarak Ma'ruf	195
Ma'ruf: Bilinenden Tanınana Bir Kavramın Kökleri	196
Ahlaki, Toplumsal ve Normatif: Ma'rufun Üç Katmanı	197
İlke ile Örf Arasında: Normatif Ma'rufun Meşruiyet Zeminini.....	199
Tarihsel Örnekler Işığında Ma'rufun Dönüşümü	199
Meşveret ve Ulu'l-Emr: Ma'rufun Kurumsal Çerçevesi	202
Meşveret ve Ortak Akıl: Ma'rufun Toplumsal İnşası.....	204
Adaletin Tesisi: Ma'ruftan Münkere Kıssaların İbreti.....	208
6. Güven Temelli Topluma Doğru: Kur'an'ın İnsanın	
Ötekileştirme Zaafına Karşı Öğretileri.....	211
Ötekine Karşı Sorumluluk: Etik ve Hukukî Bir Çerçeve.....	212
Neden Ötekileştiririz?.....	213
Kur'an'da Ötekileştirme Örnekleri: Şeytan, Sebe' Halkı	215
Zulüm Döngüsü (Cycle of Oppression).....	217
Ötekileştirilenlerin Ötekileştirmesi: İsrailoğulları Örneği.....	220
Fir'avun	222

Fir'avun'un "Rablik" İddiası	223
Ontolojik Katman	225
Toplumsal Katman.....	229
Psikolojik Katman	233
Algı Yönetimi: İlahilik, Kader, Sihir	239
Kutsal Tahakkümün İnşası	240
Sihir	242
Günümüzdeki Yansımalar: Modern Algı Yönetimi Teknikleri	246
Medya ve Propaganda: Göz Boyama Sanatının Dijital	
Versiyonu.....	246
Dijital Teknolojiler ve AI: Modern Sihirbazlık Araçları	247
Psikolojik Operasyonlar ve Reklamcılık: Zihin Manipülasyonu..	248
Toplumsal ve Kültürel Etkiler: Fitne ve Karşı Koyma	248
Bireysel Farkındalık ve Vasat	250
"Biriktirerek İsrâf Etmek": Sahip Olma Tutkusunun Paradoksu..	253
Fesat: İslah Görünümlü Bozgun	256
Fesadın Panzehiri: Vasat	258
Ötekiyle Sınanan Adalet.....	259
7. Adaletin İzinde: Masumiyet Karinesi ve Adil Yargılanma	261
Örf ve Hukuk İlişkisi	262
Modern Devlet ve Toplumsal Sözleşme	264
Kur'an ve Temel Haklar.....	266
İslami Perspektiften Temel Haklar.....	268
Hukukî Kişilik, Devlet ve İslami Devlet	274
Devlet.....	275
Yazılılık ve Hukukî Güvenlik İlkesi.....	277
İslami Devlet veya İslam Devleti.....	279
8. Suç, İsnat ve Adalet: İslami Perspektiften Hukuk Bilinci ve	
Yargılama İlkeleri	283
Hukuk Bilinci, Suç İsnadı ve Yargılama.....	285

Yargılamanın Tarafları.....	286
Suçun Unsurları (Maddi-Manevi-Hukuka Aykırılık).....	287
Yargılama Aşamaları ve Hukuk Bilinci.....	288
Soruşturma Aşaması: Adaletin İlk Adımı.....	289
Kovuşturma (Yargılama) Aşaması: Adaletin Tartıldığı Yer.....	290
Üst Mahkeme İncelemesi: Adaletin Denetimi.....	291
Yargılamaya Esas İlkeler.....	292
Masumiyet Karinesi (Suçsuzluk Karinesi).....	292
Kanun Önünde Eşitlik.....	293
Suçta ve Cezada Kanunilik İlkesi.....	293
İspat Yükümlülüğü (İspat Külfeti).....	294
Şüpheden Sanık Yararlanır (In Dubio Pro Reo).....	295
Adil Yargılanma Hakkı.....	295
Ceza Sorumluluğunun Şahsiliği.....	296
İlkeler ve Toplumsal Sorumluluk.....	297
Sonuç	307
Yararlanılan Eserler	313
Ayet Dizini	315

“Ne zaman ki onlardan bir topluluk, “Niçin Allah’ın (bu dünyada) helâk edeceği veya (âhirette) şiddetli bir azaba uğratacağı birilerine öğüt verip duruyorsunuz ki?” dediklerinde, onlar şu cevabı verdiler: “Rabbimizin katında sorumlu olmayalım diye; bir de, belki sorumluluklarını yerine getirirler umuduyla! (A’raf 7/164)

Ön Söz

Yazmaya karar verdiğinizde, en başta kendinize şu soruyu sorarsınız: “Yazacaklarım gerçekten değerli mi?”. Bu soru, bir süre zihnimde dolaştı durdu. Yazdıklarımın birileri için anlam ifade edip etmeyeceğini, okunmaya değer olup olmadığını düşündüm. Sonunda, kaleme aldığım her satırın bir karşılığı olacağına inandım ve yazmaya başladım. Çünkü zaman, hepimiz için en kıymetli hazinedir. Kimsenin zamanını boşa harcamak istemem—ne kendimin zamanını ne de bu kitabı eline alacak olanlarınkini.

Bu kitabın tohumları, pandemi döneminde atıldı. Evlere kapandığımız o günlerde, İmam Hatip yıllarımdan beri bitmeyen merakım inanç ve doğası üzerine okumalarım için daha fazla zaman buldum. Dünya mitolojileri, kutsal dinler, insanın inanma ihtiyacı ve dinlerin bu ihtiyaca nasıl karşılık verdiği... Okumalarım arttıkça, zihnimde yeni sorular belirdi. Her cevap, yeni bir düşünceye kapı araladı ve bu düşünceler birikip içimde bir yük haline geldi. Yazmak, artık tercih değil, bir ihtiyaçtı.

İlk adım olarak bir blog açtım ve düşüncelerimi paylaşmaya başladım. Ancak okunma sayılarının düşük olması, beklediğimden

daha fazla etkiledi beni. Oysa başlarken kendime şunu söylemiştim: “Bir tek kişiye bile dokunabilirsem, bu yeterli”. Ne var ki, teoride kabul ettiğimiz şeylere her zaman hazırlıklı olmuyoruz. Blogun okunma sayısının düşüklüğü motivasyonumu kırdı ve yazmayı bıraktım.

Fakat okumaktan vazgeçmedim. Okudukça düşüncelerim daha da berraklaştı ve yazma arzumu yeniden alevlendi. Elinizde tuttuğunuz bu kitap, işte o dönemde kaleme aldığım “Neye, niçin inanıyorum?” temalı bağımsız yazıların, bir bütünlük içinde yeniden düzenlenmiş halidir. Eğer o günlerde yazılarımı takip edenlerdenseniz, bu kitabın onlardan çok daha tutarlı bir çerçeve sunduğunu göreceksiniz.

Bu kitap akademik bir çalışma olmayıp kişisel bir düşünce yolculuğunun ürünü olduğu için, klasik bir kaynakça yerine, yazım sürecinde ilham kaynağım olan eserleri, ‘Yararlanılan Eserler’ başlığı altında kitabın sonunda paylaşmak istedim.

Öncelikle, bu kitabın oluşum sürecinde en büyük desteği değerli eşim Emine Keskiner’den gördüm. Onunla yaptığımız sohbetler, her zaman bir fikir birliğine varmasak da düşüncelerimin olgunlaşmasına ve netleşmesine büyük katkı sağladı. Eleştirel yaklaşımı ve zaman zaman karışık görüşleriyle, yazım sürecime derinlik kattı. Bu nedenle kendisine gönülden teşekkür ediyorum.

Kitabın ilk taslaklarını okuyarak değerli görüşlerini paylaşan Rûmeysa Hatice Uludoğan’a ve yayın sürecinde desteğini esirgemeyen Muhammet Fatih Adak’a teşekkür borçluyum.

Umarım bu satırlar, en az benim için olduğu kadar sizin için de anlamlı bir yolculuğa dönüşür.

Yusuf E. Keskiner
İstanbul, 2025

Yararlanılan Eserler

- Armstrong, Karen, *Tanrının Tarihi*, Çev. Oktay Özel vd., Pegasus Yayınları, İstanbul 2017.
- Chul-Han, Byung, *Enfokrasi: Dijitalleşme ve Demokrasinin Krizi*, Çev. Mustafa Özdemir, İnka Yayınları, İstanbul 2022.
- Chul-Han, Byung, *Kapitalizm ve Ölüm Dürtüsü*, Çev. Çağlar Tanyeri, İnka Yayınları, İstanbul 2021.
- Çınar, Aliye, *Varoluşçu Teoloji: Paul Tillich’te Din ve Sembol*, İz Yayıncılık, İstanbul 2007.
- Düzgün, Şaban Ali, *Nesefti ve İslam Filozoflarına Göre Allah-Alem İlişkisi*, Otto Yayınları, Ankara 2019.
- Düzgün, Şaban Ali, *Sosyal Teoloji, İnsanın Yeryüzü Serüveni*, Otto Yayınları, Ankara 2018.
- Esed, Muhammed, *Kur'an Mesajı: Meal-Tefsir*, Çev. Cahit Koytak-Ahmet Ertürk, İşaret Yayınları, İstanbul 1999.
- Güler, İlhami, *Allah'ın Ahlakiliği Sorunu*, Ankara Okulu, Ankara 2011.
- Harari, Yuval Noah, *21. Yüzyıl İçin 21 Ders*, Çev. Selin Siral, Kolektif Kitap, İstanbul 2018.
- Harari, Yuval Noah, *Hayvanlardan Tanrılara Sapiens*, Çev. Ertuğrul Genç, Kolektif Kitap, İstanbul 2015.
- Harari, Yuval Noah, *Homo Deus: Yarının Kısa Tarihi*, Çev. Poyzan Nur Taneli, Kolektif Kitap, İstanbul 2016.
- Harari, Yuval Noah, *Neksus: Taş Devrinden Yapay Zekaya Bilgi Ağlarının Kısa Tarihi*, Çev. Çiğdem Şentug, Kolektif Kitap, İstanbul 2024.
- İkbal, Muhammed, *İslam'da Dini Düşüncenin Yeniden Teşekkülü*, Çev. Rahim Acar, Timaş Yayınları, İstanbul 2017.

- İkbal, Muhammed, *Esrar ve Rumuz*, Çev. Ali Nihat Tarlan, Timaş Yayınları, İstanbul 2017.
- İkbal, Muhammed, *Cavidname*, Çev. Annemarie Schimmel, Kırkambar Yayınları, İstanbul 1999.
- İslamoğlu, Mustafa, *Hayat Kitabı Kur'an: Gerekçeli Meal-Tefsir*, Düşün Yayınları, İstanbul 2014.
- Ormsby, Eric Lee, *İslam Düşüncesinde 'İlahi Adalet' Sorunu (Teodise)*, Çev. Metin Özdemir, Kitabiyat Yayınları, Ankara 2001.
- Sagan, Carl, *Cennetin Ejderleri: İnsan Zekasının Evrimi Üzerine Düşünceler*, Çev. Mihriban Doğan, Say Yayınları, İstanbul 2023.
- Shermer, Micheal, *İnanan Beyin: İnançları Doğru Gibi Kurgulama ve Pekiştirme Süreci*, Çev. Nurettin Elhüseyni, İstanbul 2011.
- Stannard, Russell, *21. Yüzyıl İçin Tanrı*, Çev. Şaban Ali Düzgün, Ankara 2022.
- Tiger, Lionel, McGuire, Micheal, *Tanrı Beyni*, Çev. Ayşe Seda Toksoy, Alfa Yayınları, İstanbul 2011.
- Topaloğlu, Aydın, *Filozofların Tanrısı*, İz Yayıncılık, İstanbul 2020.

Ayet Dizini

- Ahzâb 33/70-71, s. 15, 17
 Ahzâb 33/72, s. 20, 67, 129, 130, 251
 Alak 96/1, s. 124, 224
 Alak 96/1-5, s. 124
 Alak 96/4-5, s. 125
 Âl-i İmrân 3/19, s. 25
 Âl-i İmrân 3/26-27, s. 95
 Âl-i İmrân 3/104, s. 195
 Âl-i İmrân 3/139, s. 310
 Âl-i İmrân 3/159, s. 185, 206, 207
 Âl-i İmrân 3/190, s. 86
 Âl-i İmrân 3/191, s. 117
 Ankebut 29/41, s. 40
 Ankebut 29/61, s. 60
 Ankebut 29/63, s. 224
 A'râf 7/11, s. 116
 A'râf 7/12, s. 215
 A'râf 7/20, s. 252
 A'râf 7/31, s. 254
 A'râf 7/54, s. 85
 A'râf 7/56, s. 35, 209
 A'râf 7/57, s. 67
 A'râf 7/85, s. 172
 A'râf 7/96, s. 41
 A'râf 7/109-113, s. 242
 A'râf 7/111-126, s. 231
 A'râf 7/116, s. 242, 245, 246, 247
 A'râf 7/143, s. 146
 A'râf 7/156, s. 74
 A'râf 7/156, s. 64, 143
 A'râf 7/164, s. 13
 A'râf 7/172, s. 58
 Bakara 2/3, s. 81, 151
 Bakara 2/7, s. 95, 158
 Bakara 2/8-18, s. 158
 Bakara 2/10, s. 145, 159
 Bakara 2/11, s. 256, 258
 Bakara 2/17, s. 145, 159
 Bakara 2/22, s. 87
 Bakara 2/25, s. 25
 Bakara 2/30, s. 20, 42, 67, 126, 127, 131
 Bakara 2/31, s. 118, 122
 Bakara 2/32, s. 118
 Bakara 2/49, s. 221
 Bakara 2/102, s. 243, 244, 245, 246, 247, 248
 Bakara 2/126, s. 175, 178
 Bakara 2/143, s. 25, 28, 65, 163, 250
 Bakara 2/155, s. 209
 Bakara 2/170, s. 126
 Bakara 2/188, s. 270
 Bakara 2/191, s. 281
 Bakara 2/201, s. 20, 28
 Bakara 2/217, s. 203
 Bakara 2/232, s. 34
 Bakara 2/245, s. 37
 Bakara 2/248, s. 244
 Bakara 2/249, s. 45, 310
 Bakara 2/256, s. 175, 272
 Bakara 2/257, s. 151
 Bakara 2/258, s. 227, 228, 236
 Bakara 2/260, s. 146, 150
 Bakara 2/261, s. 37
 Bakara 2/263, s. 34

Bakara 2/280, s. 41
 Bakara 2/282, s. 200, 278
 Bakara 2/286, s. 169
 Beled 90/4, s. 204
 Beled 90/11, s. 204
 Beled 90/13, s. 41, 204
 Beled 90/13-14, s. 41
 Beled 90/14-16, s. 204
 Câsiye 45/4, s. 86
 En'am 6/1, s. 164
 En'am 6/12, s. 67
 En'am 6/38, s. 91
 En'am 6:54/74, s.
 En'am 6/54, s. 64
 En'am 6/70, s. 165
 En'am 6/73, s. 81
 En'am 6/74-79, s. 59
 En'am 6/74-82, s. 149
 En'am 6/81, s. 149
 En'am 6/125, s. 145
 En'am 6/133, s. 127
 En'am 6/152, s. 27
 En'am 6/165, s. 43
 Enbiyâ 6/104, s. 102
 Enbiyâ 21/30, s. 85
 Enbiyâ 21/32, s. 87
 Enbiyâ 21/107, s. 64, 67, 71
 Enfâl 8/28, s. 182
 Enfâl 8/73, s. 210
 Fâtır 35/18, s. 303
 Fâtır 35/24, s. 71
 Fatiha 1/1, s. 224
 Fecr 89/7-8, s. 76
 Fetih 48/10, s. 35
 Fetih 48/23, s. 93, 95
 Furkan 25/8, s. 245
 Furkan 25/23, s. 160
 Furkan 25/47, s. 87
 Fussilet 41/11, s. 85
 Fussilet 41/53, s. 89
 Hadid 57/20, s. 146
 Hadid 57/25, s. 130
 Hâkka 69/6-8, s. 76
 Haşr 59/7, s. 27
 Haşr 59/19, s. 145
 Hicr 15/29, s. 107, 118
 Hucurât 49/12, s. 171, 282, 285, 298
 Hucurât 49/13, s. 181, 216, 260
 Hucurât 49/14, s. 150
 Hud 11/6, s. 32
 Hud 11/7, s. 85
 Hud 11/61, s. 43, 46
 Hud 11/82, s. 102
 Hud 11/90, s. 65
 Hud 11/118, s. 257
 Hud 11/119, s. 64
 Hümeze 104/1-3, s. 252
 Hümeze 104/2-3, s. 20, 28
 Hümeze 104/4, s. 253
 İbrahim 14/1, s. 151, 163, 204
 İbrahim 14/34, s. 170
 İhlas 112/4, s. 61
 İnfitar 82/7, s. 163
 İnsan 76/1, s. 106
 İnsan 76/9, s. 20, 29
 İsrâ 17/11, s. 158
 İsrâ 17/15, s. 300, 303
 İsrâ 17/29, s. 254
 İsrâ 17/33, s. 270
 İsrâ 17/34, s. 266
 İsrâ 17/36, s. 171, 285, 298, 302
 İsrâ 17/70, s. 41
 İsrâ 17/85, s. 83
 Kaf 50/16, s. 67
 Kamer 54/1, s. 99
 Kamer 54/49, s. 80
 Kasas 28/4, s. 221, 229
 Kasas 28/77, s. 28
 Kehf 18/10-26, s. 146
 Kehf 18/23-24, s. 152
 Kehf 18/29, s. 272
 Kehf 18/56, s. 77
 Lokman 31/13, s. 163
 Lokman 31/25, s. 224
 Lokman 31/34, s. 152
 Mâide 5/1, s. 27
 Mâide 5/2, s. 38
 Mâide 5/8, s. 271, 285

Mâide 5/24, s. 78, 100, 209
 Mâide 5/32, s. 175, 269
 Maide 5/38, s. 175, 301
 Mâide 5/90, s. 175
 Ma'un 107/1-4, s. 27
 Ma'un 107/5-7, s. 27
 Meryem 19/27-32, s. 99
 Mutaaffifin 83/1-3, s. 177
 Müddessir 74/31, s. 95
 Mülk 67/2, s. 44
 Mülk 67/3, s. 129
 Mülk 67/14, s. 28
 Mü'min 40/24, s. 223
 Mü'min 40/36-37, s. 229
 Mü'minin 23/8, s. 172
 Nahl 16/10-16, s. 87
 Nahl 16/16, s. 86
 Nahl 16/90, s. 67, 164, 195, 297
 Nahl 16/91, s. 266
 Nahl 16/97, s. 25, 42
 Nahl 16/112, s. 161
 Nahl 16/125, s. 182
 Naziat 79/23, s. 221
 Naziat 79/24, s. 225, 226, 240
 Necm 53/39, s. 153
 Neml 27/22-40, s. 98
 Neml 27/65, s. 81
 Neml 27/75, s. 91
 Neml 27/82, s. 102
 Nisa 4/3, s. 200
 Nisa 4/29, s. 270
 Nisa 4/58, s. 126, 143, 164, 178,
 180, 184, 209, 287
 Nisa 4/59, s. 35
 Nisa 4/78, s. 69
 Nisa 4/78-79, s. 94
 Nisa 4/79, s. 69
 Nisa 4/114, s. 273
 Nisa 4/119, s. 247
 Nisa 4/135, s. 271
 Nisa 4/173, s. 135
 Nur 24/4, s. 175
 Nur 24/55, s. 127, 130
 Ra'd 13/9, s. 81
 Ra'd 13/28, s. 25, 144
 Ra'd 43/11, s. 161
 Rahman 55/4, s. 125
 Rahman 55/5, s. 67, 86
 Rahman 55/7-9, s. 165
 Rahman 55/26-27, s. 84
 Rahman 55/29, s. 94
 Rahman 55/60, s. 67
 Rum 30/21, s. 176, 181
 Rum 30/30, s. 58, 197
 Rum 30/41, s. 46, 102, 129, 131,
 251
 Rum 30/48, s. 86
 Sad 38/35, s. 25
 Sad 38/36, s. 98
 Sad 38/72, s. 107, 118
 Sad 38/76, s. 215
 Saf 61/4, s. 32
 Saf 61/8, s. 101
 Saff 61/6, s. 245
 Sebe' 34/12, s. 98
 Sebe' 34/19, s. 216
 Sebe' 34/20, s. 211
 Secde 32/7, s. 117
 Secde 32/9, s. 117, 118, 120, 121
 Şems 91/7, s. 94, 163
 Şems 91/7-8, s. 94
 Şems 91/11-14, s. 76
 Şuara 26/29, s. 221
 Şuara 26/34, s. 243
 Şuara 26/34-37, s. 242
 Şurâ 42/11, s. 60
 Şurâ 42/15, s. 165, 166
 Şurâ 42/38, s. 67, 185, 188
 Tâhâ 20/57-60, s. 242
 Tâhâ 20/60-70, s. 231
 Tâhâ 20/64, s. 248
 Tâhâ 20/69, s. 247
 Tâhâ 20/120, s. 252
 Tegâbün 64/15, s. 182
 Tekvir 81/3, s. 102
 Tekvir 81/6, s. 102
 Tevbe 9/31, s. 164, 227
 Tevbe 9/36, s. 95

Tevbe 9/71, s. 20, 34
Tevbe 9/94, s. 81
Tevbe 9/109, s. 40
Tevbe 9/110, s. 40
Tevbe 9/118, s. 65
Tîn 95/4, s. 163
Yâsîn 36/38-40, s. 87
Yâsîn 36/58, s. 307, 310
Yunus 10/2, s. 245
Yunus 10/31, s. 224
Yunus 10/36, s. 126
Yunus 10/62, s. 32, 161
Yunus 10/76-77, s. 242

Yunus 10/81, s. 246
Yunus 10/99, s. 273
Yusuf 12/55, s. 179
Yusuf 12/56-57, s. 221
Yusuf 12/76, s. 26, 277
Yusuf 12/111, s. 72
Zâriyât 51/19, s. 37, 155
Zâriyât 51/20-21, s. 85
Zuhruf 43/30, s. 245
Zuhruf 43/54, s. 228, 233, 234, 239
Zümer 39/9, s. 179
Zümer 39/20, s. 25
Zümer 39/67, s. 55

Teslimiyetten Güvene KUR'AN'IN TOPLUM İNŞASI

Modern düşünce, bilimsel bilgi ve teknolojik gelişmelerin rehberliğinde dinin yerine geçebilecek bir toplumsal sistem kurabileceğini varsaymıştır. Ancak bu sistemler, aşkın bir varlığa inanç temeline dayanmadıklarında sürdürülebilirlikten yoksun kalmış; güven, sorumluluk ve adalet gibi değerleri yalnızca insan iradesine bırakmanın sınırlarıyla karşılaşmıştır. Kur'an'ın sunduğu düzenin farkı, bu değerleri yalnızca akli gerekçelerle değil; aynı zamanda "bilen ve adaletli bir yaratıcı" tarafından bildirildiğine duyulan güvenle temellendirmesidir. Bu güven, bireyin davranışlarını sadece dünyevi karşılıklara göre değil, daha yüce bir anlam ve hesap verme bilinciyle şekillendirmesini sağlar. Allah'a duyulan bu iman, insanın maksimum kâr, sınırsız özgürlük ve kişisel çıkar arayışı gibi eğilimlerden sıyrılmasını kolaylaştırır; paylaşma, adalet ve özgecilik gibi değerleri içselleştirmesine zemin hazırlar. Bu nedenle Kur'an, yalnızca erdemli değerler öneren bir kitap değil; bu değerleri hayata geçirmenin mümkün ve anlamlı olduğuna dair aşkın bir güven inşa eden varoluşsal bir rehberdir.

"dün"den öğrendiklerinle
"bugün"ü yaşamak
"yarın"ları aydınlatır.

ISBN 978-625-5905-93-2

9 786255 905932